

Vergaderjaar 2025–2026

36 871

Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en enkele andere wetten in verband met de uitvoering en implementatie van het EU-Asiel- en migratiepact 2026 (Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026)

Nr. 29

AMENDEMENT VAN HET LID LAMMERS EN MARKUSZOWER

Ontvangen 23 maart 2026

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Aan de beweegreden wordt toegevoegd «en dat het tevens gewenst is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen te wijzigen om het verplichtende karakter van de opvang te beëindigen».

II

Na artikel I wordt een artikel ingevoegd, luidende:

ARTIKEL IA GEMEENTEWET

In de bijlage bij artikel 124b van de Gemeentewet vervalt in onderdeel G:

4. Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen.

III

Na artikel IV wordt een artikel ingevoegd, luidende:

ARTIKEL IVA WET GEMEENTELIJKE TAAK MOGELIJK MAKEN ASIELOPVANGVOORZIENINGEN

De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2, derde lid, wordt «beschikbaar moet worden gesteld» telkens vervangen door «nodig is» en wordt «de in artikel 3 bedoelde provinciale opvangopgave» vervangen door «het in artikel 3 bedoelde aandeel in de vrijwillige opvang».

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «Provinciale opvangopgave» vervangen door «Provinciaal aandeel in de vrijwillige opvang».

2. In het eerste lid wordt «de verdeling van het benodigd aantal opvangplaatsen over alle provincies» vervangen door «het aandeel in de vrijwillige opvang per provincie» en vervalt «naar het benodigde aantal opvangplaatsen».

C

In artikel 4, eerste lid, wordt «werken samen bij de uitvoering van taken op grond van deze wet en overleggen over de verdeling van opvangplaatsen als bedoeld in artikel 3» bijv. vervangen door: «overleggen over de vrijwillige bijdrage van gemeenten aan de opvang van asielzoekers, mede aan de hand van het aandeel in de vrijwillige opvang en de indicatieve verdeling per gemeente als bedoeld in artikel 3, eerste lid».

D

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «Verdeelbesluit» vervangen door «Verdeelvoorstel».

2. Het eerste en tweede lid komen te luiden:

1. Onze Minister stelt eens in de twee jaren voor 31 december van het kalenderjaar, per provincie, na kennisgeving van het verslag, bedoeld in artikel 4, tweede lid, een verdelvoorstel vast waarin de in artikel 3 bedoelde benodigde opvangplaatsen per provincie indicatief worden toegerekend aan gemeenten.

2. Het verdelvoorstel heeft geen verplichtend karakter en schept geen wettelijke taak of verplichting voor gemeenten.

3. In het derde lid wordt «verdeelbesluit» vervangen door «verdelvoorstel».

4. Er wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Onze Minister zendt het verdelvoorstel onverwijld aan de beide Kamers der Staten-Generaal en maakt het openbaar.

E

In het opschrift van hoofdstuk 3 wordt «Taak gemeente» vervangen door «Vrijwillige bijdrage van gemeenten».

F

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «Taak» vervangen door «Vrijwillige bijdrage».

2. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het college kan, in samenwerking met het COA en andere betrokken bestuursorganen, opvangvoorzieningen voor asielzoekers in de gemeente mogelijk maken.

3. In het tweede lid wordt «en overige» vervangen door «en aan de overige toepasselijke».

G

De artikelen 7 en 8 vervallen.

H

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, wordt «bij of krachtens deze wet gevorderde uitvoering» vervangen door «uitvoering waarop deze wet betrekking heeft».

2. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de derde zin vervalt «en hebben voldaan aan de in artikel 5, eerste lid, bedoelde taak.»

b. In de laatste zin wordt «bij of krachtens deze wet gevorderde uitvoering» vervangen door «uitvoering waarop deze wet betrekking heeft».

I

Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het tweede lid wordt toegevoegd «als indicatieve verdeling zonder verplichtend karakter».

2. In het derde lid wordt «bij of krachtens deze wet gevorderde uitvoering» vervangen door «uitvoering waarop deze wet betrekking heeft».

J

Na artikel 13 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13a (Overgangsbepaling verdeelbesluiten)

1. Een verdeelbesluit als bedoeld in artikel 5, eerste lid, zoals dat luidde onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van [datum] tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en enkele andere wetten in verband met de uitvoering en implementatie van het EU-Asiel- en migratiepact 2026 (Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026) geldt vanaf dat tijdstip als een verdeeelvoorstel als bedoeld in artikel 5.

2. Gemeenten zijn niet gehouden aan de aantallen opvangplaatsen die in een verdeelbesluit als bedoeld in het eerste lid zijn opgenomen.

3. Toezicht, handhaving en indeplaatsstelling als bedoeld in artikel 124 van de Gemeentewet, wegens niet voldoen aan het verdeelbesluit worden beëindigd.

Toelichting

Met dit amendement wordt het dwingende karakter van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (de Spreidingswet) volledig geschrapt. De huidige wet verplicht gemeenten om opvangvoorzieningen te realiseren en geeft het Rijk de bevoegdheid

om dit zo nodig af te dwingen. De indiener wijst dit principieel af. Gemeenten mogen niet worden gedwongen om de gevolgen van falend rijksbeleid op te vangen.

Zolang het Rijk de instroom niet beperkt en de kraan open blijft staan, blijft Nederland met een asielprobleem zitten dat uiteindelijk bij gemeenten wordt neergelegd. Dit amendement doorbreekt dat: het Rijk moet zelf de instroom beheersen en kan die verantwoordelijkheid niet via wettelijke dwang afschuiven op gemeenten.

Daarom worden met dit amendement alle wettelijke grondslagen voor verplichting en afdwinging uit de wet verwijderd. De mogelijkheid om gemeenten te verplichten opvang te realiseren vervalt. De wet blijft uitsluitend bestaan als kader voor vrijwillige samenwerking. Verdeelbesluiten worden niet-bindend, handhaving en indeplaatsstelling vervallen, en bestaande besluiten die op afdwingbaarheid berusten verliezen hun grondslag.

De rol van provincies wordt beperkt tot afstemming en coördinatie, zonder bevoegdheid om gemeenten te verplichten.

De indiener constateert dat het draagvlak voor verplichte opvang zichtbaar afneemt. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 tonen dat steeds minder gemeenten een AZC willen, helemaal niet onder dwang van het Rijk. Een stelsel dat alleen nog functioneert bij gratie van dwang is niet houdbaar.

Dit amendement trekt daarom een duidelijke grens: geen enkele vorm van dwang naar gemeenten toe in de opvang van asielzoekers.

Lammers
Markuszower